

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan

Nazwisko: Czyż

Miejsce urodzenia: Wilczna, gm. Zalesice, pow. radomski

Data urodzenia: 02-02-1927

Imię ojca: Józef

Imię matki: Aniela

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Jan Czyż pseud. "Pszczola" figuruje (wraz z sześcioma innymi żołnierzami i współpracownikami zbrojnego antykomunistycznego podziemia) w aktach śledczych UB z PUBP Radom i WUBP Kielce z lat 1947-1952. Te akta dot. śledztwa o "przynależność do nielegalnej organizacji WiN", tj. do partyzanckiego oddziału pod dowództwem ppor. Tadeusza Zielińskiego pseud. „Igła” - działającego na terenach powiatów radomskiego, kozienickiego i iłżeckiego w latach 1946-1948, o udział "w gwałtownych zamachach" na funkcjonariuszy UB, KBW i MO, a także m.in. o "posiadanie broni palnej bez zezwolenia władz". Akta te zawierają m.in. protokoły rewizji i przesłuchań dot. Jana Czyży (zatrzymanego przez UB dn. 2 lipca 1948) oraz protokoły przesłuchań kilku innych członków i współpracowników ww. partyzanckiego oddziału, w których występuje także Jan Czyż.</p>	<p>IPN Ki 013/1035 t. 1-2 (1308/III).</p>	
<p>Jan Czyż pseud. "Pszczola" figuruje w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach z lat 1948-1949. Te akta dot. sprawy karnej prowadzonej przeciwko pięciu aresztowanym członkom partyzanckiego oddziału WiN pod dowództwem ppor. Tadeusza Zielińskiego pseud. "Igła", w tym przeciwko Janowi Czyżowi pseud. "Pszczola". Był on oskarżony (z art. 86 § 2 KKWP i innych art.) o "usiłowanie zmiany przemocą ustroju państwa" poprzez m.in. uczestniczenie w różnych napadach na lokalne instytucje państwowe, gminne i spółdzielcze, na funkcjonariuszy MO, UB i KBW oraz w innych zbrojnych akcjach "bandy >Igły<" w okresie od listopada 1947 do czerwca 1948. Jan Czyż pseud. "Pszczola" został także oskarżony m.in. o "posiadanie broni palnej i amunicji bez zezwolenia władz". Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 19.10.1948 r. 21-letni wówczas Jan Czyż został skazany na karę dożywotniego więzienia, utratę praw i przepadek mienia. Akta te zawierają także m.in. protokoły przesłuchań Jana Czyży z lipca i sierpnia 1948.</p>	<p>IPN Ki 8/597 (SR 574/48) t. 1-2.</p>	

Jan Czyż figuruje w aktach Centralnego Zarządu Więziennictwa z lat 1956-1969 zatytułowanych "Kartoteka skazanych" (ta kartoteka obejmuje karty wytworzone w poszczególnych więzieniach PRL w latach 1944-1968). W karcie dot. Jana Czyża s. Józefa (zatrzymanego przez UB w dniu 2 lipca 1948) zapisano między innymi, że ww. został skazany dnia 19.10.1948 na "dożywocie" i następnie "zwolniony warunkowo" z więzienia w Sieradzu w dniu 31 lipca 1957.

IPN BU 2449/1.

Jan Czyż pseud. "Pszczola" figuruje w aktach zatytułowanych "Charakterystyka nr 141". Te akta dot. przede wszystkim zbrojnego oddziału pod dowództwem ppor. Tadeusza Zielińskiego pseud. „Igła” - walczącego z komunistycznym UB, KBW i MO na obszarach powiatów Radom, Kozielnice, Opoczno i Starachowice w latach 1945-1948. Te akta, w tym głównie kwestionariusze osobowe żołnierzy podziemia, zostały opracowane w latach 1978-1982 (na podstawie materiałów UB z lat 1940-ch i 1950-ch) przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Kielcach. W kwestionariuszu dot. Jana Czyża pseud. "Pszczola" (w tomie 2) zapisano między innymi, iż ww. "w listopadzie 1947 r. wstąpił do bandy >Igly<, należał również do placówki nielegalnej organizacji WiN we wsi Wilczna gm. Zalesice pow. Radom. Ta placówka podlegała >Igle<. Brał udział w zabójstwie żołnierza KBW (...) oraz w 17 napadach terrorystyczno-rabunkowych z bronią w ręku na sklepy spółdzielcze, posterunki MO, PGR-y, Urząd Gminy, członków PPR (...). W bandzie posługiwał się bronią automatem >pepesza<. Broni tej nie odzyskano. Aresztowany w dniu 2 lipca 1948 r."

IPN BU 0173/101 t. 1-3 (Charakterystyka nr 141).